

VIKTIGT OCH INTRESSANT ATT HÅLLA SIG INFORMERAD

ANNIKA BERGSTRÖM

Sammanfattning

Demokratiska samhällen behöver informerade och engagerade medborgare och vissa ageranden har identifierats som medborgerliga plikter. Att följa med i nyhetsrapporteringen är en sådan plikt. I och med de senaste tre decenniernas digitalisering i så gott som alla samhällets sektorer har nyhetskonsumtionen kommit att förändras. Fler medier och fler källor än någonsin, inte minst vid sidan av de traditionellt journalistiska, finns tillgängliga. Frågan är vad som händer med synen på en skyldighet att hålla sig informerad i samband med utvecklingen i nyhetslandskapet. Föreliggande kapitel visar att en övervägande majoritet upplever en skyldighet att hålla sig informerad om vad som händer i samhället och också att man gillar att hålla sig informerad. Båda uttrycks starkast bland personer med större politiskt intresse. Samtidigt anser allt fler att nyheterna inte är tillräckligt viktiga för att ägnas tid, en åsikt som är utbredd i olika grupper av befolkningen. Nyheter i sociala medier täcker behovet av nyheter bland personer med låg utbildning och hög användning av nyheter i sociala medier, men inte i andra grupper.

Nyhetsmedier har länge betraktats som en hörnsten i den representativa demokratin, grundad i ett normativt ideal om den informerade och engagerade medborgaren. Engagemanget kan ta sig uttryck i att rösta i allmänna val, följa lagen och betala skatt, men också att hålla sig informerad i samhällsfrågor (Dalton, 2008). Att följa med i nyhetsrapporteringen har under lång tid upplevts som viktigt och kanske rent av som en skyldighet eller plikt bland medborgare (Bergström, 2016; Hagen, 1994; Jansson, 1998; Jensen, 1992; McCombs & Poindexter, 1983; Pew Research Center, 2026).

Många indikatorer på de här områdena pekar sedan flera decennier neråt, i Sverige och internationellt: valdeltagande, partimedlemskap, partianhängarskap (Dahlgren, 2006; Oscarsson m.fl., 2024; Putnam, 2000) och tidningsläsning (Andersson, 2025; Reuters Institute, 2025). I ett konstant föränderligt medielandskap är en av de centrala frågorna hur utvecklingen mot allt fler valmöjligheter på nyhetssidan inverkar på det demokratiska medborgarskapet i termer av att hålla sig informerad om vad som händer i samhället (Shehata m.fl., 2016).

Forskning från 1990-talet visade att regelbunden dagstidningsläsning bidrog till bättre informerade medborgare som i förlängningen var bättre rustade för sam-

hällsengagemang (Putnam, 1996). Nyhetstittande på tv har av tittarna beskrivits som en del av arbetsdagens plikter (Hagen, 1994) och äldre människor gav uttryck för idealet att vara upplysta medborgare i betydligt högre utsträckning än yngre (Höjer, 1998). Senare studier har också funnit starka samband mellan upplevelsen av plikten att hålla sig informerad och användning av såväl traditionella som digitala nyheter (Trilling & Schoenbach, 2013).

Frågan är vad som händer med känslan av plikten att hålla sig informerad i ett alltmer globaliserat och digitaliserat samhälle där information lätt flödar över kontinenter och landsgränser och där urvalet av nyhetskällor är i det närmaste obegränsat. Det här kapitlet syftar till att 1) visa hur synen på skyldigheten att använda nyheter utvecklats över 10 år och att 2) analysera vilka grupper som upplever mer eller mindre plikt-känsla när det kommer till nyhetsanvändning. Analyserna inkluderar också frågor om viljan att ta del av nyheter, bedömning av nyheters viktighet mer generell samt om användningen av nyheter i sociala medier räcker för att hålla sig informerad.

Perspektiv på medborgarstilar

En av de mest tongivande forskarna inom fältet, Lance Bennett (2008), diskuterar medborgarstilar i termer av *plikt-trogna* och *handlingsinriktade*. Plikt-trogna uttrycker skyldighet, att man exempelvis bör rösta i allmänna val, hålla sig informerad och följa med i nyhetsrapporteringen. Plikt-trogna påverkar helst genom organisationer eller partier. Handlingsinriktade uttrycker istället intresse för mer expressiva former av politik, sådana som snabbt kan omsättas i handling. De föredrar mer individualiserade aktiviteter som frivilligarbete eller aktivism framför institutionaliserade aktiviteter som att rösta. Handlingsinriktade har också andra mönster för informationsinhämtning och informerar sig hellre via olika slags nätverk än etablerade medier.

Flera studier i Bennetts kölvatten har funnit uttryck för en skyldighet att hålla sig uppdaterad (Huang, 2009; Purcell m.fl., 2010) och vikten av en blandad nyhetsdiet (Hermida m.fl., 2012). En svensk studie visade att användningen av traditionella nyhetsmedier korrelerade med institutionellt deltagande och politiskt förtroende medan användningen av digitala nyheter korrelerar med handlingsinriktade kvaliteter som aktivism (Shehata m.fl., 2016). Ungdomar i en svensk intervjustudie relaterade nyhetskonsumtion till den ”goda” medborgaren (Sveningsson, 2015).

Den här dikotomiserade synen på medborgare har kritiserats. Forskare visar snarast på ett överlappande förhållningssätt mellan plikt-trogenhet och handlingsinriktning (Sveningsson, 2015) och att de båda medborgarstilarna snarare är komplementära än konkurrerande (Shehata m.fl., 2016). Ungdomar som är engagerade i aktivistiska aktiviteter ger också uttryck för att vilja delta i institutionella sammanhang, och ungdomar som i stor utsträckning tar del av traditionella nyheter uppvisar också en högre grad av handlingsinriktade kvaliteter.

Nyhetsanvändning är en central del av informationsskyldighet, och på motsatt vis är också icke- eller sällananvändning av nyheter intressant i sammanhanget. Det visar sig att sällananvändare i större utsträckning väljer bort nyheter om politik och samhällsfrågor i såväl traditionella distributionsformer som digitalt (Andersson, 2023). Det finns olika skäl till att fjärma sig från nyheter: allt från att de upplevs alltför problemorienterade och därigenom inverkar negativt på det egna måendet (Andersson, 2023; Ytre-Arne & Moe, 2021) till att man vill begränsa sin skärmtid i ett digitaliserat samhälle (Greiner, 2024). Det finns dock personer med låg nyhetskonsumtion där plikt-känslan när det gäller nyheter är stark (Ohme m.fl., 2022).

Traditionell journalistik har över tid fått konkurrens av sociala medier som också förser människor med nyheter. Sociala medier kan dels inbegripa nyheter från traditionella medier, dels nyheter från aktörer med annan än traditionell journalistisk bakgrund. Wells (2014) tog utgångspunkt i Bennetts medborgarstilar och menade att i det digitala medielandskapet kunde plikt-känslan mycket väl inbegripa andra källor än de traditionella nyhetsmedierna. En dansk enkätstudie visade att nyhetsanvändning i sociala medier korrelerade med upplevelsen av nyhetsplikt i samma utsträckning som användningen av traditionella nyhetsmedier (Ohme, 2019).

Det är emellertid viktigt att poängtera att nyhetsanvändning inte enbart relaterar till informationsinhämtning eller samhällsfrågor. Att använda nyheter är en aktivitet som man kan ägna sig åt för att man vill förstå omvärlden, fördriva tid eller bli underhållen (Katz m.fl., 1973) eller för att ha något att prata med andra om (Swart m.fl., 2017).

Utöver nyhetsvanor har även andra faktorer betydelse för synen på skyldigheten att hålla sig informerad om vad som händer i samhället. Ålder inverkar genom att äldre oftare antar den plikt-trogna, och yngre den handlingsinriktade stilen (Bennett, 2008). Yngre tycks ha närmare till att avvisa tanken om informationsplikt och röstningsplikt än vad äldre har och personer med högre utbildning känner en starkare skyldighet att såväl rösta som att hålla sig informerade (Blais m.fl., 2019). Politiskt intresserade uttrycker i högre grad informationsplikt än vad de med lägre politiskt intresse gör (Bergström, 2016). Personer med lägre politiskt intresse har också visat sig mer benägna att välja bort nyheter (Gorski & Thomas, 2022) och sambanden mellan politiskt intresse och frekvens i nyhetskonsumtion har stärkts över tid (Strömbäck m.fl., 2013).

Synen på nyheternas roll för individ och samhälle

I SOM-undersökningarna 2015 och 2025 ställdes fyra påståenden som knyter an till hur man ser på nyhetsanvändning. När vi analyserar nyheters roll för individ och samhälle kan vi se att andelen som anser det vara helt riktigt att varje människa är skyldig att hålla sig informerad om vad som händer i samhället har ökat signifikant mellan 2015 och 2025 – från 44 till 57 procent som svarar helt riktigt (tabell 1). Ökningen har skett på bekostnad av dem som svarar delvis riktigt på frågan. Andelen som anser att detta är helt eller delvis felaktigt har minskat från 9

procent 2015 till 5 procent 2025. Andelen som inte vill uttrycka en uppfattning i frågan är 3–4 procent.

Att en stor del av nyheterna inte upplevs viktiga och att man inte orkar ägna tid åt dem uppgav 50 procent i 2015 års mätning. Här har det skett en signifikant ökning på 10 år och andelen år 2025 är 72 procent.

I 2015 års SOM-undersökning var det över 90 procent som uppgav att de gillar att hålla sig informerade om vad som händer i samhället. Detta kvarstår 10 år senare och andelen som uppger att de *inte* gillar att hålla sig informerade är 5 procent. Frågan ställdes med en annan svarsskala år 2021, men svarsutfallet återfanns på en liknande nivå.

Av de svarande är det 39 procent som instämmer i att de får de nyheter de behöver via flödet i sociala medier. 52 procent delar inte den uppfattningen och 9 procent har ingen uppfattning i frågan.

Tabell 1 Bedömning av nyheternas roll för individ och samhälle, 2015 och 2025 (procent)

		Helt riktigt	Delvis riktigt	Delvis felaktigt	Helt felaktigt	Ingen upp- fattning	Antal svar
Varje människa är skyldig att hålla sig informerad om vad som händer i samhället	2015	44	44	6	3	4	1 528
	2025	57	35	3	2	3	1 809
En stor del av nyheterna är inte tillräckligt viktiga för att man ska orka ägna tid åt dem	2015	9	41	26	19	5	1 512
	2025	14	58	15	7	6	1 791
Jag gillar att hålla mig informerad om vad som händer i samhället	2015	58	35	4	1	2	1 530
	2025	60	31	6	1	2	1 801
Jag får de nyheter jag behöver via mitt flöde i sociala medier	2025	13	26	20	32	9	1 783

Kommentar: Frågan löd *Vilken är din uppfattning om följande påståenden om nyheter och medier?* Svarsskalan framgår i tabellen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2015 och 2025.

Olika bakgrund, olika syn

Ålder, utbildning, nyhetsvanor samt intresse för politik ska nu testas, först i bivariata analyser där varje enskild faktors betydelse mäts (tabell 2), därefter i en regressionsanalys som gör det möjligt att isolera enskilda effekter på de studerade frågorna av en eller flera tänkbara förklaringsfaktorer (tabell 3).

I tabell 2 kan vi se att ålder har svagt, men signifikant, samband med samtliga fyra påståenden i undersökningen. Äldre är mer benägna att instämma i skyldigheten att hålla sig informerad och gillar att hålla sig informerade i större utsträckning än vad yngre gör. Yngre å andra sidan är mer orienterade mot nyheter i sociala medier än vad äldre är.

Utbildningsfaktorn har också viss signifikant, men svag betydelse. Starkast samband hittar vi när det gäller sociala medier-frågan där personer med låg utbildning instämmer i betydligt högre grad än de med hög. Personer med hög utbildning är mer instämmande i påståendet om skyldighet och gillar också i högre grad att hålla sig informerade än personer med låg utbildning. När det gäller påståendet om nyheternas viktighet är bilden mer otydlig och sambandet med utbildning svagt.

Tittande på Aktuellt eller Rapport korrelerar signifikant med synen på skyldighet och att man gillar att hålla sig informerad. Ju mer frekvent tittande, desto mer instämmer man i båda påståendena. Samma mönster återfinns i viss utsträckning för morgontidningsläsning på papper om än med svagare samband. Synen på att nyheter i sociala medier skulle vara en tillräcklig nyhetskanal är betydligt vanligare bland personer som inte använder tv-nyheter.

Även digitala nyhetsvanor inverkar så till vida att frekvent digital morgontidningsläsning korrelerar med att man upplever en skyldighet att hålla sig informerad och att man gillar att göra det. Däremot är förhållandet det omvända för påståendet om nyheter i sociala medier. Ju mindre användning av digital morgontidning, desto större betydelse har sociala medier.

Bland personer som regelbundet använder nyheter i sociala medier är synen att den här typen av nyheter är allt man behöver signifikant mer utbredd än bland mindre regelbundna användare.

Att nyheterna inte skulle vara tillräckligt viktiga för att orka ägna dem tid är inte något som korrelerar med nyhetskonsumtion, vare sig i analoga eller digitala medier.

Tabell 2 Bedömning av nyheternas roll för individ och samhälle i olika grupper, 2025 (procent helt eller delvis riktigt, Kendall's Tau-C kursivt)

	Varje människa är skyldig att hålla sig informerad om vad som händer i samhället	En stor del av nyheterna är inte tillräckligt viktiga för att man ska orka ägna tid åt dem	Jag gillar att hålla mig informerad om vad som händer i samhället	Jag får de nyheter jag behöver via mitt flöde i sociala medier
Samtliga	92	72	91	39
Alder	<i>-0,04***</i>	<i>-0,04*</i>	<i>-0,08***</i>	<i>0,09***</i>
16–29 år	84	69	80	56
30–49 år	90	67	87	36
50–64 år	93	73	94	31
65+ år	94	77	96	42
Utbildning	<i>-0,04***</i>	<i>0,04*</i>	<i>-0,05***</i>	<i>0,15***</i>
Låg	87	74	86	61
Medellåg	89	74	89	45
Medelhög	94	78	92	40
Hög	94	67	94	26
Tittar på Aktuellt/Rapport	<i>0,05***</i>	<i>-0,01</i>	<i>0,10***</i>	<i>-0,07***</i>
Minst 5 d/v	95	72	97	36
1–4 d/v	93	71	92	37
Mer sällan	90	75	85	35
Aldrig	83	71	77	49
Läser morgontidning på papper	<i>0,03***</i>	<i>-0,00</i>	<i>0,08***</i>	<i>-0,04**</i>
Minst 5 d/v	98	78	98	37
1–4 d/v	94	68	88	31
Mer sällan	96	66	90	37
Aldrig	91	72	85	39
Läser morgontidning på nätet	<i>0,06***</i>	<i>0,03*</i>	<i>-0,05*</i>	<i>-0,06*</i>
Minst 5 d/v	96	74	98	32
1–4 d/v	93	74	88	42
Mer sällan	90	71	89	38
Aldrig	86	69	86	43
Tar del av nyheter via sociala medier	<i>0,03*</i>	<i>0,02</i>	<i>0,04**</i>	<i>0,25***</i>
Minst 5 d/v	94	72	94	48
1–4 d/v	87	76	86	37
Mer sällan	92	71	90	25
Aldrig	92	69	92	24
Intresse för politik	<i>0,07***</i>	<i>-0,04*</i>	<i>0,10***</i>	<i>-0,05*</i>
Inte alls intresserad	74	70	70	47
Inte särskilt intresserad	88	75	84	44
Ganska intresserad	95	74	96	35
Mycket intresserad	94	64	97	38

Kommentar: Frågan löd *Vilken är din uppfattning om följande påståenden om nyheter och medier?* En 5-gradig skala användes: *Helt riktigt, Ganska riktigt, Delvis felaktigt, Helt felaktigt* samt svarsalternativet *Ingen uppfattning.* Tau-c mäter styrkan och riktningen i sambanden. Måttet går från -1 till +1, där -1 innebär ett perfekt negativt samband (högt på ena variabeln motsvaras

av lågt på andra) och +1 innebär ett perfekt positivt samband (högt på ena variabeln ger högt på andra). Koefficienten 0 innebär att det saknas samband.

Analyserna baseras på personer som besvarat respektive delfråga. Minsta antal svar: 16–29=203, 30–49=495, 50–64=470, 65+=615; låg utb=236, medellåg=487, medelhög=366, hög utb=669; Aktuellt/Rapport minst 5d/v=713, 1–4 d/v=405, Mer sällan=322, Aldrig = 213; morgontidning på papper minst 5d/v=225, 1–4 d/v=156, Mer sällan=68, Aldrig = 1 138; morgontidning på webb minst 5d/v=606, 1–4 d/v=359, Mer sällan=286, Aldrig = 438; nyheter i sociala medier minst 5d/v=721, 1–4 d/v=334, Mer sällan=196, Aldrig = 304; Intresse för politik, inte alls=116, Inte särskilt=503, ganska=820, mycket=325.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2025.

Mönstret för uppfattningarna i olika befolkningsgrupper är ganska likt mellan 2015 och 2025 (Bergström, 2016). Ökningarna för skyldighetsaspekten förekommer i alla grupper och är något större bland personer i 50–65-årsåldern, bland personer med medelhög utbildning, bland dem som har mindre frekvent nyhetskonsumtion oavsett medium och bland personer som inte alls är intresserade av politik.

Många av de ovan redovisade förklaringsfaktorerna korrelerar med varandra. Därför görs avslutningsvis en så kallad regressionsanalys där man kan isolera enskilda effekter på de studerade frågorna med hänsyn tagen till övriga faktorer (tabell 3).

Tabell 3 Sammanlagd betydelse av olika förklaringsfaktorer för synen på nyheternas roll för individ och samhälle, 2025 (standardiserad beta)

	Varje människa är skyldig att hålla sig informerad om vad som händer i samhället	En stor del av nyheterna är inte tillräckligt viktiga för att man ska orka ägna tid åt dem	Jag gillar att hålla mig informerad om vad som händer i samhället	Jag får de nyheter jag behöver via mitt flöde i sociala medier
	Std beta	Std beta	Std beta	Std beta
Ålder	-0,077 *	-0,086 *	-0,137 ***	0,076 *
Utbildning	-0,059 *	0,035	-0,085 **	0,223 ***
Morgontidning papper	0,042	0,003	0,025	-0,011
Morgontidning webb	0,065 *	0,065 *	0,084 **	-0,084 **
Aktuellt/Rapport	0,039	-0,083 *	0,080 **	-0,063 *
Nyheter via sociala medier	0,074 **	0,028	0,105 ***	0,133 ***
Intresse för politik	0,112 ***	-0,060 *	0,166 ***	-0,004
Förklaringsvärde (Adj R ²)	0,053	0,010	0,122	0,076
Antal	1 376	1 370	1 375	1 366

Kommentar: Frågan löd *Vilken är din uppfattning om följande påståenden om nyheter och medier?* En 5-gradig skala användes: *Helt riktigt, Ganska riktigt, Delvis felaktigt, Helt felaktigt* samt svarsalternativet *Ingen uppfattning*. I regressionsanalysen är alternativet *Ingen uppfattning* borttaget.

*** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2025.

Politiskt intresse är den starkaste faktorn bakom synen på att man är skyldig att hålla sig informerad, ju mer intresserad av politik desto starkare stöd. Politiskt intresse har också betydelse för om man gillar att hålla sig informerad, men här är även ålder viktig så till vida att gillandet ökar med stigande ålder. De mest frekventa användarna av nyheter i sociala medier uttrycker också i större utsträckning att de gillar att hålla sig informerade om vad som händer i samhället.

Att nyheter via sociala medier är tillräckliga ska främst förstås mot bakgrund av utbildning – ju lägre desto vanligare – och nyhetsvanor i sociala medier där de mer frekventa naturligt nog uttrycker ett starkare stöd för att den här kanalen räcker. Att nyheter inte skulle vara tillräckligt viktiga för att man ska orka ägna tid åt dem förklaras inte i någon stor utsträckning av de här faktorerna.

Nyheter står starka hos vissa

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att nyhetsanvändning har ett starkt fäste i den vuxna befolkningen då en övervägande majoritet upplever det som en skyldighet att människor håller sig informerade. Det är också en övervägande majoritet som ger uttryck för att de gillar att hålla sig informerade om vad som händer i samhället. Resultaten pekar, på det här övergripande planet, på en god demokratisk potential när det gäller den informerade medborgaren.

Vi ser samtidigt att en ökande andel menar att nyheterna inte är tillräckligt viktiga för att man ska orka ägna dem tid. Så som frågan är ställd har vi inte svar på vilka nyheter eller vilken typ av information som explicit avses. Det finns anledning att misstänka att det inte är traditionell nyhetsjournalistik som nödvändigtvis inbegrips i att man är skyldig och att man gillar att hålla sig informerad. Betydelse av nyheter i sociala medier bekräftar till viss del ett sådant antagande.

De skillnader i syn på nyheternas roll i samhället som uppmäts mellan olika grupper är, åtminstone till viss del, bekymmersamma. Framför allt ser vi stora skillnader som förklaras med politiskt intresse. En potentiell utmaning, som också kvarstår sedan tidigare mätningar, är de personer som uppger att de inte alls är intresserade av politik och hur man ska få de här personerna att intressera sig mer för nyhets- och informationsinhämtning. Den här frågan blir särskilt relevant ett valår som 2026, när behovet av informerade medborgare inför röstningen är stort.

Intressant i resultaten är att stödet för informationsskyldighet har ökat också bland dem som har en mindre frekvent nyhetskonsumtion eller ett lägre politiskt intresse. Analysen kan inte närmare förklara detta, men kanske har dagens digitala nyhetslandskap med outsinliga möjligheter att välja källor och medier bidragit till en viss vilshenhet. Sociala medieanvändare uttrycker ett starkt gillande att hålla sig informerade, kanske förflyttas synen på hur skyldigheten ska upprätthållas.

Den här analysen har fokuserat på den övergripande känslan av informationsinhämtning som någon slags förpliktelse. Underliggande antaganden är att nyheter för oss samman (Skogerbø & Winsvold, 2011) och att användningen är bra för

det demokratiska samhället (Dalton, 2008). Det finns naturligtvis andra motiv för nyhetsanvändning, och all användning är ju inte fokuserad på samhälls- eller politiskt innehåll. Man kan till exempel konsumera nyheter av det mjukare slaget utifrån en slags moralisk plikt ("moral duty") då man kan uppleva det respektfullt att veta hur andra har det (Berg, 2023). Bengtsson och Johansson (2024) visar att ungdomar de intervjuat gör åtskillnad mellan större och/eller internationella nyheter och sådant som är av relevans för att orientera sig i vardagen. Det förra upplevs pliktskyldigt och man kan tänka sig att olika motiv ligger bakom upplevelsen av plikt inför vissa nyheter. Framtida forskning kan studera motiv för att man upplever en skyldighet att hålla sig informerad, på vilket sätt olika nyhetsgenrer förhåller sig till den upplevda skyldigheten och hur man på ett tillfredsställande sätt uppfyller skyldigheten.

Om man vill komma närmare den informerade medborgaren och kunskaper om samhället kan man också vidga perspektivet från nyheter till hur andra genrer bidrar till förståelsen för den politiska omvärlden. En norsk studie visar till exempel på betydelsen av fiktion och film när det gäller att förstå politiska frågor, händelser eller system, och att underhållande innehåll kan bidra till att initiera intresse i den här typen av frågor (Nærland, 2020).

Referenser

- Andersson, U. (2023). Att använda eller inte använda nyhetsmedier – sällan användning bland 18–65-åringar. I U. Andersson, P. Öhberg, A. Carlander, J. Martinsson & N. Theorin (Red.), *Ovisshetens tid* (s. 219–235). SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Andersson, U. (2025). *Svenska nyhetsvanor 2005–2024*. Mediemyndigheten. Nedladdad 2026-01-20: <https://mediemyndigheten.se/globalassets/rapporter-och-analyser/medieutveckling/svenska-nyhetsvanor/svenska-nyhetsvanor-2025-0903-2.pdf>.
- Bengtsson, S., & Johansson, S. (2024). *Navigating the news. Young People, Digital Culture and Everyday life*. De Gruyter Contemporary Social Sciences. Volume 46.
- Bennett, W. L. (2008). Changing Citizenship in the Digital Age. I W. L. (Red.), *Civic life online: learning how digital media can engage youth* (sid. 1–24). MIT Press.
- Berg, A. (2023). Is There a Duty to Read the News? *Journal of Moral Philosophy*, 20, 243–267.
- Bergström, A. (2016). Nyheter – både plikt och nöje. I J. Ohlsson, H. Oscarsson & M. Solevid (Red.) *Ekvilibrium* (s. 377–388). SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Bergström, A., & Wadbring, I. (2011). Nyheter i våra hjärtan. I S. Holmberg, & L. Weibull (Red.) *Lycksalighetens ö* (s. 465–473). SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

- Blais, A., Galais, C., & Mayer, D. (2019). Is It a Duty to Vote *and* to be Informed? *Political Studies Review*, 17(4), 328–339.
- Dahlgren, P. (2006). Civic participation and practices: Beyond ‘deliberative democracy’. I N. Carpentier, P. Pruulmann-Vengerfeldt, K. Nordenstreng, M. Hartmann, P. Vihalemm, & B. Cammaerts (Red.) *Researching media, democracy and participation* (sid. 23–34). Tartu University Press.
- Dalton, R. J. (2008). Citizenship Norms and the Expansion of Political Participation. *Political Studies* 56, 76–98.
- Gorski, L. C., & Thomas, F. (2022). Staying Tuned or Tuning Out? A Longitudinal Analysis of News-Avoiders on the Micro and Macro-Level. *Communication Research*, 49(7), 942–965.
- Greiner, S. (2024). *News avoidance and public connection: A qualitative study on young news avoiders and their understanding of citizenship*. Institutionen för informatik och media, Uppsala universitet. Masteruppsats, 30hp.
- Hagen, I. (1994). The Ambivalences of TV News Viewing: Between Ideals and Everyday Practices. *European Journal of Communication*, 9(2), 193–220.
- Hermida, A., Fletcher, F., Korell, D., & Logan, D. (2012). Share, Like, Recommend. *Journalism Studies*, 13(5-6), 815–824.
- Huang, E. (2009). The Causes of Youth’s Low News Consumption and Strategies for Making Youths Happy News Consumers. *Convergence*, 15(1), 105–122.
- Höijer, B. (1998). *Det hörde vi allihopa. Etermedierna och publiken under 1900-talet*. Stiftelsen Etermedierna i Sverige.
- Jansson, A. (1998). Medieanvändning som medborgerlig plikt? I S. Holmberg & L. Weibull (Red.) *Opinionsambället* (s. 299-314). SOM-institutet vid Göteborgs universitet.
- Jensen, K. B. (1992). The Politics of Polysemy: Television News, Everyday Consciousness and Political Action. I P. Scanell, P. Schlesinger & C. Sparks (Red.), *Culture och Power. A Media and Society Reader* (s. 218–238). Sage Publications.
- Katz, E., Haas, H. & Gurevitch, M. (1973). On the Use of the Mass Media for Important Things. *American Sociological Review*, 38(2), 164–181.
- McCombs, M., & Poindexter, P. (1983). The Duty to Keep Informed: News Exposure and Civic Obligation. *Journal of Communication*, 33(2), 88–96.
- Nærland, T. U. (2020). From pleasure to politics: Five functions of watching TV-series for public connection. *European Journal of Communication*, 35(2), 93–107. <https://doi.org/10.1177/0267323119894481>
- Ohme, J. (2019). Updating citizenship? The effects of digital media use on citizenship understanding and political participation. *Information, Communication & Society*, 22(13), 1903–1928. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2018.1469657>
- Ohme, J., Araujo, T., Zarouali, B., & De Vreese, C. H. (2022). Frequencies, Drivers, and Solutions to News Non-Attendance: Investigating Differences Between Low News Usage and News (Topic) Avoidance with Conversational

- Agents. *Journalism Studies*, 23(12), 1510–1530. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2022.2102533>
- Oscarsson, H., Bäckstedt, F., Cederholm Lager, A., Karlsson, R., & Solevid, M. (2024). *Väljarna och valet 2022*. Valforskningsprogrammet vid Göteborgs universitet.
- Pew Research Center (2026). *Americans' Complicated Relationship With News*, February 2026: nedladdad från PJ_2026.02.11_role-of-news-consumers_report.pdf 2026-02-16.
- Purcell, K., Rainie, L., Mitchell, A., Rosenstiel, T., & Olmstead, K. (2010). Understanding the participatory news consumer: How internet and cell phone users have turned news into a social experience. Pew Internet and American Life Project. Nedladdad från www.pewinternet.org/-/media/Files/Reports/2010/Understanding%20the%20Participatory%20News%20Consumer.pdf3 2015-11-11.
- Putnam, R. D. (1996). *Den fungerande demokratin. Medborgarandans rötter i Italien*. SNS.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: the collapse and revival of American Community*. Simon & Schuster.
- Reuters Institute (2025). *Reuters Institute Digital News Report 2025*. Oxford: Reuters Institute.
- Shehata, A., Ekström, M., & Olsson, T. (2016). Developing Self-Actualizing and Dutiful Citizens. *Communication Research*, 43(8), 1141–1169.
- Skogerbø, E. & Winsvold, M. (2011). Audience on the Move? Use and Assessment of Local Print and Online Newspapers. *European Journal of Communication*, 26(3), 214–229.
- Strömbäck, J., Djerf-Pierre, M. & Shehata, A. (2013). The Dynamics of Political Interest and News Media Consumption: A Longitudinal Perspective. *International Journal of Public Opinion Research*, 25(4), 415–435.
- Sveningsson, M. (2015). “It’s Only a Pastime, Really”: Young People’s Experiences of Social Media as a Source of News about Public Affairs. *Social Media + Society*, 1(2), 1–11.
- Swart, J., Peters, C., & Broersma, M. (2017). Repositioning news and public connection in everyday life: A user-oriented perspective on inclusiveness, engagement, relevance, and constructiveness. *Media, Culture & Society*, 39(6), 902–918. <https://doi.org/10.1177/0163443716679034>
- Trilling, D., & Schoenbach, K., (2013). Skipping current affairs: The non-users of online and offline news. *European Journal of Communication*, 28(1), 35–51.
- Wells, C. (2014). Two eras of civic information and the evolving relationship between civil society organizations and young citizens. *New Media & Society*, 16(4), 615–636.
- Ytre-Arne, B., & Moe, H. (2021). Doomscrolling, Monitoring and Avoiding: News Use in COVID-19 Pandemic Lockdown. *Journalism Studies*, 22(13), 1739–1755. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2021.1952475>

